

Mest fornøyd med (delvis) likestilling

Husarbeid og det praktiske arbeidet i og rundt hjemmet er fortsatt sterkt kjønnsdelt, spesielt i småbarnsfamilier, selv om matlaging, oppvask og innkjøp er noenlunde likt fordelt. Menn er mer fornøyd med arbeidsdelingen. Kvinner er fornøyd når husarbeidet blir gjort av begge, men trives best når mannen tar seg av vedlikehold. Utradisjonell deling oppleves likevel som mest positivt, både av kvinner og menn. Og begge parter ser ut til å overvurdere egen innsats.

Randi Kjeldstad og
Trude Lappegård

Studien av livsløp, generasjon og kjønn (LOGG)

LOGG 2007 er en nasjonal undersøkelse gjennomført av Statistisk sentralbyrå og forskningsinstituttet NOVA. Undersøkelsen består av den internasjonale studien Generations and Gender Survey (GGS) og andre runde av den norske studien Livsløp, aldring og generasjon (NorLAG). For nærmere beskrivelse, se første artikkel i dette nummeret av Samfunnsspeilet, 1/2009.

Randi Kjeldstad (til venstre) er forskningsjef i Statistisk sentralbyrå, Seksjon for demografi og levekårsforskning. (rkj@ssb.no)

Trude Lappegård er forsker i Statistisk sentralbyrå, Seksjon for demografi og levekårsforskning. (lap@ssb.no)

Likestilling mellom kvinner og menn har flere former. I den offentlige sfæren handler likestilling om at kvinner og menn deltar på like fot i utdanning, arbeid og politikk, mens likestilling på hjemmebane dreier seg om at kvinner og menn deler ansvar for husarbeid og omsorg for barn. Økt likedeling av husarbeidet er en historisk prosess hvor de unge og høyt utdannede er pionerer.

Norge, sammen med resten av Norden, er kommet langt, men utviklingen skjedde tidligere i den offentlige sfæren enn hjemme. I de senere årene har det mellom kvinner og menn skjedd en utjevning i tid brukt til så vel lønnet arbeid og utdanning som husarbeid. På begge «banehalvdeler» er forandringene i hovedsak kommet blant kvinnene; de deltar mer i den offentlige sfæren og gjør mindre innsats på hjemmebane (Vaage 2002, Kitterød 2002).

Hva påvirker arbeidsdelingen hjemme, og hvilken arbeidsdeling gjør oss mest fornøyd? Hvem gjør hva? Vi skiller i denne artikkelen mellom to typer husarbeid (omsorgsarbeid er ikke regnet med), i tillegg til vedlikeholdsarbeid.

Mindre tid til husarbeid nå enn før

Ifølge tidsbruksundersøkelsene bruker vi i dag mindre tid på husholdsarbeid enn tidligere, og det er først og fremst husarbeid vi gjør mindre av (se tekstboks). Disse undersøkelsene viser at kvinner gjør mesteparten av husarbeidet, mens menn gjør mesteparten av vedlikeholdsarbeidet. Vedlikeholdsarbeid utgjør imidlertid en svært liten andel av det totale husholdsarbeidet (Vaage 2002).

Det er store variasjoner mellom grupper i hvordan dette arbeidet deles. En studie av småbarnsforeldre viser for eksempel at par med høy utdanning har en jevnere arbeidsdeling enn andre (Kitterød 2000). En annen studie av småbarnsforeldre viser at arbeidstid (i lønnet arbeid) betyr mye for arbeidsdelingen i hjemmet. Det gjelder antall timer på jobb mer enn *når* på døgnet foreldrene jobber; jo mer mor arbeider, jo mindre far arbeider, og jo høyere andel av husholdningsinntekten mor står for, desto mer likt deles både husarbeid og omsorgsarbeid (Pettersen 2004).

Tidskabalens legges på ulike måter

At det er en sammenheng mellom tid brukt til inntektsgivende arbeid og husarbeid, er ikke overraskende. Døgnet har 24 timer, og det sier seg selv at lange dager på jobb gir mindre tid til husarbeid, og omvendt. Hvorfor kvinner

og menn i samliv organiserer denne tidskabelen forskjellig, kan forklares på flere måter. To perspektiver er sentrale i denne sammenhengen. Det ene er betydningen av kjønnsroller, og det andre er antagelsen om at deling av (hus)arbeidet i familien skjer i en forhandlingsprosess hvor partenes relative ressurser som utdanning, kompetanse og så videre tillegges vekt.

Dette er perspektiver som ikke kan sees helt uavhengig av hverandre.

Både kjønnsrollemønstret og eventuelle forhandlingsmønstre vil endre seg over tid og mellom generasjoner. Samtidig vil endring i utdanning og kompetanse påvirke partenes forhandlingsstyrke og deres holdninger til tradisjonelle kjønnsroller. Likestilling på hjemmebane formes dermed også av den sosiale konteksten, noe som er vist gjennom studier hvor flere land sammenlignes (Geist 2005, Hook 2006, Knudsen og Wærnes 2008). En studie fra Norge og Sverige viser for eksempel at unge svenske par i større grad er tilhengere av likestilt deling av husarbeid enn unge norske par, og at de er mer likestilte i faktisk arbeidsdeling (Bernhardt mfl. 2008).

Menn tar seg minst av klesvasken ...

Av det samlede husarbeidet er det vasking av klær menn gjør minst av. Siste tidsbruksundersøkelse (2000) viser at 9 prosent av alle menn hadde utført denne oppgaven i løpet av en gjennomsnittsdag, mot 42 prosent av kvinnene. Denne andelen økte for menn, fra 4 prosent i 1980.

Andelen som lagde mat, økte fra 40 til 64 prosent i samme periode (Vaage 2002). Det er blitt hevdet at det ikke bare handler om at menn ikke vil vaske klær, men at kvinner ikke slipper dem til (Klepp 2006). Ifølge Klepp er det lange kulturtradisjoner og holdninger knyttet til kvinners ansvar for klesvask. Muligens er det tilsvarende med det maskuline husarbeidet, nemlig at menn ikke slipper partneren til når det skal snekres, skrues, skiftes bildekk og gjøres annet vedlikeholdsarbeid. Men dette vet vi lite om.

... men lager mer mat

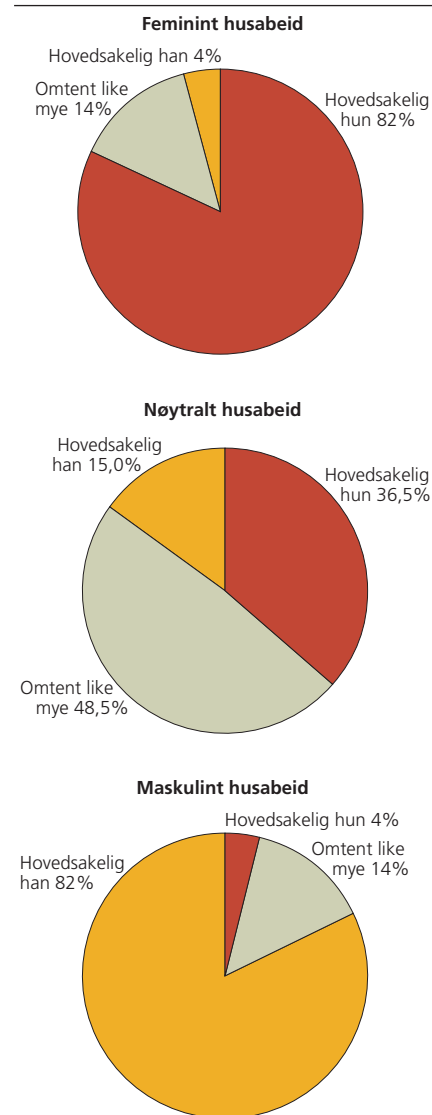
På noen områder er likedeling av husarbeidet økende. Det gjelder først og fremst matlaging, oppvask og innkjøp, hvor menn bruker mer, og kvinner bruker betydelig mindre, tid enn for få tiår siden. Følgelig kan disse oppgavene kalles nøytralt husarbeid i dag. I denne artikkelen skiller vi mellom feminint, nøytralt og maskulint husarbeid (se tekstboks). Denne inndelingen er laget med bakgrunn i hvilke gjøremål som utføres av én og samme person. For eksempel har den som har ansvaret for matlaging, også i stor grad ansvaret for oppvask og innkjøp. På samme måte er klesvask og rengjøring oppgaver som er nært knyttet sammen, og ofte adskilt fra vedlikehold og småreparasjoner i og rundt boligen.

Figur 1 illustrerer kjønnsforskjellene i deling av husarbeid for personer i aldersgruppen 18-79 år som lever i et parforhold. Hos mer enn fire av fem par er det kvinnen som i hovedsak gjør alt det feminine husarbeidet. Motsatt gjelder for maskulint husarbeid hos mindre enn ett av fem par hvor kvinnen

Husholdsarbeid og husarbeid

I de norske tidsbruksundersøkelsene (Vaage 2002) brukes begrepene husarbeid, vedlikeholdsarbeid og omsorgsarbeid om det ulønnete arbeidet i og omkring hjemmet, mens husholdsarbeid brukes som en samlebetegnelse. Denne artikkelen analyserer to typer husholdsarbeid, nemlig husarbeid og vedlikeholdsarbeid (og altså ikke omsorgsarbeid). Vi skiller mellom to typer husarbeid: **feminint husarbeid** som omfatter vasking og stryking av tøy, rengjøring og rydding av bolig, og **nøytralt husarbeid** som omfatter matlaging, oppvask og innkjøp av dagligvarer. Vi har valgt å betrakte **vedlikeholdsarbeid** som en type husarbeid, nemlig **maskulint husarbeid**. Det maskuline husarbeidet omfatter vedlikehold og småreparasjoner i og rundt boligen. At det gir mening å klassifisere husholdsarbeidet på denne måten, fremgår både av de norske tidsbruksundersøkelsene og tidsbruksundersøkelser fra andre land (Vaage og Rydenstam, 2008).

Figur 1. Arbeidsdeling i husarbeid. Prosent

Kilde: LOGG 2007, SSB og NOVA.

Tabell 1. Arbeidsdeling av husarbeid slik det oppgis av kvinner og menn. Prosent

	Kvinner	Menn
Feminint husarbeid		
Hovedsakelig hun	85	79
Omtrent like mye	12	16
Hovedsakelig han	3	5
Nøytralt husarbeid		
Hovedsakelig hun	45	29
Omtrent like mye	44	53
Hovedsakelig han	12	18
Maskulint husarbeid		
Hovedsakelig hun	5	3
Omtrent like mye	18	10
Hovedsakelig han	77	87
Antall spurte	4 761	4 920

Kilde: LOGG 2007, SSB og NOVA.

enten tar del i eller har hovedansvaret for dette. Når det gjelder nøytralt husarbeid, har halvparten av alle parene en arbeidsdeling hvor de bidrar omtrent like mye.

Uenige om hvem som gjør hva

Når en studerer arbeidsdeling hjemme, vil en kunne få ulike svar alt etter som hvem i paret som gir opplysningene. I en tidligere analyse da det ble innhentet svar fra begge i paret, går det frem at både fedre og mødre beskriver sin egen innsats hjemme som noe mer omfattende enn det som partneren sier (Kitterød 2004).

Våre analyser bygger på svar fra den ene av partene i parforholdet, omtrent like mange kvinner som menn (se tabell 1). «Uenighetene» mellom kvinner og menn er størst når det gjelder nøytralt og maskulint husarbeid. Kvinner oppgir like ofte at de gjør mest av de nøytrale arbeidsoppgavene som at de deler likt, mens menn oppgir betydelig oftere likedeling. Når det gjelder maskulint husarbeid, mener de fleste mennene at de gjør mest. Kvinnene oppgir i noe større grad at de deler likt. I noe mindre grad gjelder tilsvarende for feminint husarbeid, bare med motsatt fortegn. Uenighetene går således klart i forventet retning.

Mer tradisjonelt med barn i huset

Deling av de tre typene husarbeid varierer etter ulike kjennetegn ved parene, som familiesituasjon, arbeidssituasjon, utdanning og kjønn.

Analysen, som presenteres i tabell 2, viser at barn i husholdet bidrar sterkt til en tradisjonell deling av husarbeidet. Barn reduserer sannsynligheten for likedeling og øker kvinnens innsats i feminint husarbeid og mannens innsats i maskulint husarbeid. Yngste barns alder ser ut til å ha relativt liten betydning, men gifte deler mer tradisjonelt og er mindre likestilt enn samboere. Hvis han jobber mer enn henne, og/eller hvis hun ikke er i jobb, bidrar dette, naturlig nok, i retning av en tradisjonell arbeidsdeling og mindre likedeling enn når partene jobber ute tilnærmet like mye eller like lite. Når han eller begge er uten jobb, ser vi imidlertid små og spredte tendenser til at han øker innsatsen noe i det feminine og hun noe i det maskuline husarbeidet.

Det at barn i husholdet bidrar til en mer tradisjonell husarbeidsdeling, er neppe overraskende og må primært sees i lys av tradisjonelle kjønnsroller. For å forstå det overveiende omvendt proporsjonale mønsteret mellom yrkesdeltaking og husarbeid er det mer nærliggende å relatere til partenes faktiske tidsbruk. Det vil si at det skjer en tilpasning i tidsbruk mellom partene ved at den i paret som har minst bundet tid på jobb, gjør mest hjemme. Forklaringer med hovedvekt på gjensidighet i tidstilpasning stemmer godt overens med at mannen gjør noe mer feminint husarbeid når det kun er hun som er i jobb. Hvordan parene fordeler tiden til lønnsarbeid og husarbeid, vil også kunne være et resultat av forhandlinger dem imellom.

Unge mer likestilte

Det er tydelig generasjons- eller aldersforskjeller i deling av husarbeidet. Jo eldre parene er, desto mer tradisjonell og mindre lik deling mellom partene. Dette kan sees i sammenheng med at både kjønnsroller og kultur for likedeling av lønnet og ulønnet arbeid har endret seg over generasjoner. Samtidig har de høyest utdannede stort sett vært, og er, pionerer med hensyn til større likhet og likedeling av husarbeid mellom kjønnene.

Metoden bak estimatene i tabell 2 (neste side)

Med utgangspunkt i hver av de tre husarbeidsoppgavene (feminint, nøytralt og maskulint) viser tabell 2 den relative forskjellen i sannsynlighet for å ha likestilt/ulikestilt arbeidsdeling, kontrollert for ulike kjennetegn (livsfase, samliv, arbeid, alder, utdanning og kjønn). For hver av husarbeidsoppgavene viser vi tre sett med estimater. For hvert sett har den avhengige variabelen to mulige verdier:

(1) Kvinnen gjør mest vs. likestilt arbeidsdeling, eller mannen gjør mest

(2) Likestilt arbeidsdeling vs. kvinnen, eller mannen gjør mest

(3) Mannen gjør mest vs. likestilt arbeidsdeling, eller kvinnen gjør mest

Dette betyr for eksempel at det er 1,5 ganger større sannsynlighet for at kvinnen utfører det feminine husarbeidet om det er små barn i husholdet, sammenlignet med at det ikke bor barn i husholdet.

Tabell 2. Relative sannsynligheter for ulik arbeidsdeling av feminint, nøytralt og maskulint husarbeid¹

	Feminint husarbeid			Nøytralt husarbeid			Maskulint husarbeid		
	Hovedsake- lig hun	Omtrent like mye	Hovedsake- lig han	Hovedsake- lig hun	Omtrent like mye	Hovedsake- lig han	Hovedsake- lig hun	Omtrent like mye	Hovedsake- lig han
Livsfase									
Barn 0-5 år	1,5	0,7					0,7	0,8	1,4
Barn 6-13 år	1,4	0,8	0,6	1,4		0,7		0,8	1,3
Barn 14+ år	1,4	0,8							
Ingen barn i husholdet	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Samliv									
Gift	1,2	0,8						0,8	1,2
Samboer	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Arbeid									
Begge heltid	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Han heltid – hun deltid	1,8	0,6	0,6	1,8	0,8	0,5		0,8	
Han heltid – hun ikke i jobb	1,3	0,8		1,9	0,7	0,7			
Han ikke i jobb – hun i jobb (hel/deltid)	0,8		1,6	0,8		1,5			
Ingen jobber				1,2				0,8	
Alder									
18-29 år	0,8	1,3		0,7	1,4				
30-39 år	1	1	1	1	1	1	1	1	1
40-49 år									
50-59 år	1,8	0,6	0,6	1,6	0,8			0,8	
60+ år	2,2	0,5	0,5	1,9	0,7	0,6		0,7	1,3
Utdanning									
Lav	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Medium									
Høy	0,6	1,6	1,6	0,7	1,1	1,3		1,2	0,8
Kjønn									
Kvinne	1,7	0,6	0,5	2	0,7	0,6	1,5	2	0,5
Mann	1	1	1	1	1	1	1	1	1

¹ Tabellen viser bare estimater som er signifikante på 5 prosent-nivå. Se beskrivelse av metoden i tekstboks på forrige side.

Kilde: LOGG 2007, SSB og NOVA.

Endring mot større likedeling synes å være en historisk prosess som setter stadig tydeligere spor hos nye generasjoner av kvinner og menn. Men til tross for livsløpsforskjeller og historiske endringsprosesser finner vi fortsatt systematiske forskjeller i hvordan kvinner og menn opplever den faktiske arbeidsdelingen hjemme. Begge kjønn vektlegger egen innsats mer enn den andres. Og det gjelder alle typer husarbeid.

Mannen er mer fornøyd enn kvinnen når hun gjør mest ...

Hva som er den ideelle arbeidsdelingen, vil være forskjellig hos ulike par. Tabell 3 viser hvor fornøyd kvinner og menn er med arbeidsdelingen hjemme. Det er generelt stor fornøydhet med arbeidsdelingen, men det er noen interessante forskjeller i graden av fornøydhet. Menn er betydelig mer fornøyd enn kvinner når hun gjør mest – det gjelder alle oppgaver, også de maskuline. Mennene er også mest fornøyd når nøytralt og maskulint husarbeid deles likt, mens kvinnene ser ut til å sette mest pris på en større likedeling i de feminine oppgavene.

Tabell 3. Fornøydhet med arbeidsdelingen. Kvinner og menn. Gjennomsnittsskårer, på en skala fra 0 («ikke fornøyd i det hele tatt») til 10 («svært fornøyd»)

	Kvinner	Menn
Feminint husarbeid		
Hovedsakelig hun	7,82	8,72
Omtrent like mye	8,96	8,69
Hovedsakelig han	9,05	8,22
Nøytralt husarbeid		
Hovedsakelig hun	7,34	8,62
Omtrent like mye	8,43	8,78
Hovedsakelig han	8,82	8,53
Maskulint husarbeid		
Hovedsakelig hun	6,70	8,72
Omtrent like mye	7,81	8,83
Hovedsakelig han	8,13	8,67

Kilde: LOGG 2007, SSB og NOVA.

Metoden bak estimatene i figur 2

Med utgangspunkt i spørsmålet om hvor fornøyd en er med arbeidsdelingen av husarbeid på en skala fra 0 til 10, hvor 0 betyr «ikke fornøyd i det hele tatt» og 10 betyr «svært fornøyd», har vi beregnet gjennomsnittsskåre for fornøydhet (tabell 3). Etter å ha kontrollert for livsfase, samliv, arbeid, alder og utdanning (tabell 2) har vi med utgangspunkt i en referanseperson (40-49 år, gift, ingen barn i husholdet, begge jobber heltid, medium utdanning) estimert gjennomsnittsskåre for **fire ulike «varianter» av arbeidsdeling** hjemme:

(1) Kvinnen gjør mest feminint og nøytralt husarbeid, mannen gjør mest maskulint husarbeid.

(2) Kvinnen gjør mest feminint husarbeid, mannen gjør mest maskulint husarbeid, mens de gjør omtrent like mye av nøytralt husarbeid.

(3) Hver i paret gjør omtrent like mye av feminint og nøytralt husarbeid, mens mannen gjør mest maskulint husarbeid.

(4) Hver i paret gjør omtrent like mye av alle tre typene husarbeid.

... mens kvinnen ser helst at mannen gjør mest

Vi ser også at kvinnene gjerne vil at mannen gjør mest av disse oppgavene. Tabell 3 gir imidlertid ikke et entydig bilde av hvilken arbeidsdeling kvinner og menn trives best med. Både kvinner og menn oppgir minst fornøydhet når de selv har hovedansvaret for husarbeidet. Menn er nesten uten unntak mest fornøyd når alt husarbeid deles likt, mens kvinner i større grad setter pris på at han gjør mest.

Det er således gjennomgående de mer utradisjonelle måtene å dele husarbeidet på som oppleves som positivt. Noe overraskende gjelder dette både kvinner og menn. Og enda mer overraskende er det kanskje i lys av at husarbeidsdelingen fortsatt er såpass tradisjonell.

Mest fornøyd med delvis likestilling

Fornøydhet med arbeidsdelingen hjemme kan avspeile parenes livssituasjon og livsfase. Når vi tar hensyn til dette, finner vi imidlertid at verken livsfase eller arbeidstilknytning gir spesielle variasjoner i fornøydhet. Heller ikke alder eller samlivsstatus har særlig betydning. Det som er viktigst, er hva slags arbeidsdeling som praktiseres hjemme.

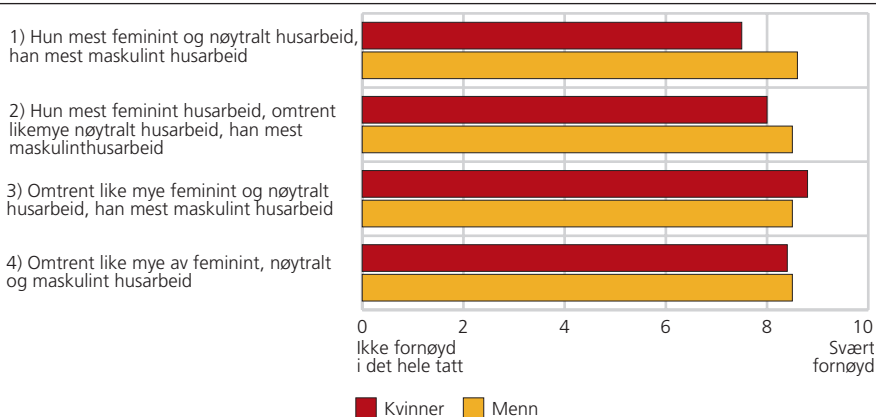
Figur 2 viser imidlertid at for menn er det ingen forskjell i fornøydhet knyttet til ulike varianter av arbeidsdeling hjemme. Menn er relativt godt fornøyd uansett. Kvinner er derimot betydelig mer fornøyd når det er en viss likedeling av husarbeid enn når de deler tradisjonelt, det vil si når hun gjør mest husarbeid, og han gjør mest av det maskuline husarbeidet. Det er hos par med den mest tradisjonelle arbeidsdelingen vi finner de minst fornøyde kvinnene. De mest fornøyde kvinnene lever i par der både feminint og nøytralt husarbeid deles likt, samtidig som mannen gjør mest vedlikeholdsarbeid. Det er altså ikke en fullstendig likedeling som gjør kvinner mest fornøyde.

I pose og sekk?

Husarbeid og det praktiske arbeidet i og rundt hjemmet er fortsatt sterkt kjønnsdelt. Det er kvinnen som gjør mest, men samtidig er det store forskjeller mellom grupper av par med hensyn til hvor mye som deles. Barn i familien bidrar til en mer tradisjonell arbeidsdeling, og lønnet arbeid betyr i stor grad tilsvarende mindre tid til husarbeid, særlig for menn. Utdanning og generasjon skaper store forskjeller.

Kvinner og menn oppfatter altså arbeidsdelingen noe forskjellig, og begge parter ser ut til å overvurdere egen innsats. Det kan se ut som om det er mer følelser og engasjement i spørsmålet om arbeidsdeling hjemme blant kvinner enn blant menn. Det at kvinner uttrykker mer misnøye enn menn når oppgavene i hjemmet utføres etter tradisjonelle kjønnskillinjer, kan forståes ut fra flere forhold. Det kan tenkes at noen gjøremål (for

Figur 2. Gjennomsnittsskåre av fornøydhet med arbeidsdelingen. Kvinner og menn

Kilde: LOGG 2007, SSB og NOVA.

eksempel en del tradisjonelle kvinneoppgaver) i mindre grad enn andre gjøremål er gjenstand for forhandlinger og diskusjon partene imellom. Den sannsynligvis viktigste forklaringen er nok likevel at de feminine husarbeidsoppgavene er betydelig flere og innebærer mer arbeid enn de tradisjonelt maskuline oppgavene.

Noe overraskende finner vi at kvinner i mindre grad ønsker likedeling av det maskuline husarbeidet. De ser snarere ut til å trives med at dette arbeidet er hovedsakelig mannens ansvar. Hovedgrunnen til ulikedeling på det mannsdominerte området er således neppe at kvinnene ikke slipper til. Samtidig er det uten tvil kvinnene som til for få tiår siden har satt størst preg på, og mest pris på, utviklingen mot økt likestilling både ute og hjemme. Men nå er også mennene litt etter litt på vei over på arbeidsområder som tradisjonelt har vært dominert av det andre kjønn.

Det vi imidlertid kan stille spørsmål ved, er i hvor stor grad mennene vil gjøre en innsats, og om kvinnene er rede til å slippe dem til, på de mest typisk feminine arenaene innenfor husets fire vegger, det vil si med vaskepulver og strykejern. Og kanskje enda viktigere – hvorvidt kvinnene er rede til å gjøre en større innsats på mannens arena, med hammer, tang og jekk.

Referanser

- Bernhardt, E., Noack, T. og Lyngstad, T. H. (2008): Shared housework in Norway and Sweden: advancing the gender revolution, *Journal of European Social Policy*, 18, 275-288.
- Geist, C. (2005): «The welfare state and the home: regime differences in the domestic division of labour», *European Sociological Review* 21(1):23-41.
- Hook, J. L. (2006): Care in context: Men's unpaid work in 20 countries, 1965-2003, *American Sociological Review*, 71, 639-660.
- Kitterød, R. H. (2000): "Størst likedeling blant de høyt utdannede", *Samfunnsspeilet* 5:34-47. Oslo/Kongsvinger: Statistisk sentralbyrå.
- Kitterød, R. H. (2002): Fortsatt nedgang i kvinners tid til husarbeid på 1990-tallet, *Samfunnsspeilet* 4-5/2002, 23-31, Statistisk sentralbyrå.
- Kitterød, R. H. (2004): Hvem gjør mest hjemme? Hva sier mor og hva sier far? *Samfunnsspeilet* 6/2004, 39-48, Statistisk sentralbyrå.
- Klepp, I. G. (2006): *Skittentøyets kulturhistorie: hvorfor kvinner vasker klær*, Oslo: Novus forlag.
- Knudsen, K. og Wærness, K. (2008): National Context and Spouses' Housework in 34 Countries, *European Sociological Review*, 24, 97-113.
- Pettersen, S. V. (2004): Mer likedelt med ulik arbeidstidsordning? *Samfunnsspeilet* 6/2004, 31-38, Statistisk sentralbyrå.
- Vaage, O. (2002): *Til alle døgnets tider. Tidsbruk 1971-2000*, Statistiske analyser 52, Statistisk sentralbyrå.
- Vaage, O. og K. Rydenstam (2008): Nordiske menn gjør mest hjemme, *Samfunnsspeilet* 1/2008, 21-27, Statistisk sentralbyrå.